

POLYVALENTE ZAAL TE LOKEREN

ONTWERPVOORSTEL

D <small>code</small>	00	14
	1416	

1

**CONCEPT- EN VISIE VORMING:
NOTA BETREFFENDE
HET CONCEPT OF DE
VERKENNENDE VISIE EN
SCHETSONTWERP**

2

**GLOBALE RAMING VAN
BOUWVOLUME EN
BOUWKOST + RAMING VAN
STUDIEKOSTEN (HONORARIA)**

1

CONCEPT- EN VISIE VORMING

HUIDIGE TOESTAND / SITUATIE

Aan de Sportlaan staan nu het 25 meter zwembad en een sporthal van 35 bij 45 meter. Beide gebouwen worden gebruikt door scholen, clubs en individuen. De ingang van beide gebouwen ligt aan de Sportlaan, terwijl het parkeren bij de sporthal aan de achterkant is en bij het zwembad aan de zijkant. Beide gebouwen worden ontsloten vanuit de noordoost-hoek. Dit betekent dat de ingangen ver uit elkaar liggen en dat bij een koppeling van de twee gebouwen de organisatie bij in ieder geval één gebouw omgedraaid zal moeten worden. De indeling van de gebouwen is verder simpel, maar doeltreffend. Een sportfunctie over twee verdiepingen, daaromheen kleedkamers (noordzijde bij sporthal en noord- en oostzijde bij zwembad) en een cafetaria nabij de entree met uitzicht op de betreffende sportfunctie.

Het zwembad ligt hoger dan de Sportlaan. De onderste verdieping, met techniek, opslag, werkplaats en het daadwerkelijke bad ligt grotendeels verborgen in een verhoging in het landschap. Dit lijkt nog eens geaccentueerd te

worden door de trappartij bij de ingang van het zwembad. De sporthal ligt met zijn ingang juist bijna gelijkvloers met het maaiveld en ook ongeveer op hetzelfde niveau als de Sportlaan. Hierdoor is er een niveau verschil tussen de beganegrondvloeren van de sporthal en het zwembad.

De gebouwen liggen in een groene zone. Ook tussen de gebouwen loopt deze zone door. De gebouwen zijn min of meer in dezelfde periode gerealiseerd en staan in het zelfde grid ten opzichte van elkaar. Toch ogen ze beiden zeer verschillend. De sporthal bestaat uit enkele doosachtige volumes – nog versterkt door de later aangebrachte gevelbekleding – terwijl het zwembad veel meer is gearticuleerd met dakrandjes en verspringen in de gevel.

De ontwerpogave is een nieuw sportgebouw dat tevens de bestaande sporthal en het zwembad koppelt, waardoor er één entree kan komen voor de drie sportfuncties. Naast de nieuwe sporthal met de bijbehorende functies en de gemeenschappelijke entree komen er als hoofd-

functies een speeltheek, een kinderopvangruimte, een fuifzaal, een technische werkplaats en kantoor- en vergaderruimten. Dit complex zal voor een beperkt budget gerealiseerd moeten worden.

UITGANGSPUNTEN ONTWERP

Gezien de ontwerpogave met zijn beperkte budget hebben wij gekozen voor een zeer compact gebouw. Dit heeft als voordeel dat er in verhouding weinig gevel en dak is en dus de bouwkosten gedrukt worden. Om het gebouw zo compact mogelijk te maken hebben wij de functies op elkaar gestapeld en de nieuwbouw alleen gekoppeld aan de bestaande sporthal en niet aan het zwembad. Zo ontstaat een super compact complex met twee sportzalen. Tussen de twee volumes met sportzalen komt een centrale entree en een cafetaria. Het met elkaar verbinden van de drie sportgebouwen houdt o.i. onherroepelijk in dat een duur complex ontstaat waarin ook nog de looplijnen vanuit de centrale entree lang worden. Bovendien zou dan de organisatie in het zwembad omgedraaid moeten worden. Natuurlijk is het wel mogelijk ook in ons ontwerp

een verbinding te maken tussen sporthal en zwembad. Wij denken dan aan een verbinding (gedeeltelijk) onder de grond of door middel van een transparante brug op de eerste verdieping. Er is sprake van een beperkte (economische) levensduur van het zwembad. De kosten voor een ondergrondse of andere verbinding wegen niet op tegen de kosten van één extra persoon die nodig is om beide hallen los van elkaar te laten functioneren.

Naast het voordeel van de kosten en het goed functioneren van beide gebouwen zien wij bij het loshouden van het zwembad en de twee sportzalen een voordeel dat er meer groen overblijft tussen de gebouwen. Zo blijven het gebouwen in het groen in plaats van één groot complex met wat groen eromheen. Dit laten doorlopen van het groen langs de gebouwen hebben we versterkt door het aanbrengen van een drietal incisions in het landschap. De eerste insnijding is gemaakt vanaf de Sportlaan naar de entree aan deze zijde. Dit zou men de formele entree kunnen noemen. De tweede insnijding is gemaakt vanaf het grote parkeerterrein naar de tweede ingang.

Waarschijnlijk is dit de ingang die ook daadwerkelijk het meeste gebruikt gaat worden. Door het maken van beide incisies zijn de ingangen nadrukkelijk aangegeven, maar haaks gezien op deze insnijdingen loopt het landschap ogenschijnlijk gewoon door en is het verdiepte pad alleen herkenbaar als iemand aan komt lopen. De derde insnijding is gemaakt om een buitenruimte te creëren voor de fuifzaal en de kinderopvang.

De insnijdingen zijn onder andere mogelijk omdat in ons ontwerp de onderste vloer onder het bestaande maaiveld ligt. Dit komt voort uit de noodzaak om een zeer compact gebouw te maken. De speeltheek, kinderopvang, fuifzaal en werkplaats hebben wij geplaatst onder de nieuwe sportzaal. Door de nieuwe onderste vloer gelijk te leggen aan de bestaande vloer van de technische ruimte en niet aan de bestaande vloer van de huidige entree van de sporthal, ontstaat het gewenste compacte gebouw dat dus gedeeltelijk in de grond ligt. Omdat deze functies ook een iets grotere hoogte nodig hebben dan de hoogte van de begane grond in het huidige sportgebouw, komt de

nieuwe sporthal precies uit op het niveau van de eerste verdieping van de bestaande sporthal. Op deze manier kunnen we de huidige cafetaria doorzetten, waardoor dit een interessante ruimte wordt haaks op de richting van de entreehal, zichtbaar vanuit de entree met uitzicht in de bestaande sporthal op de verdieping en in de nieuwe sporthal op vloerniveau.

OPZET NIEUWBOUW

Entreeniveau. Wij hebben een langwerpige hal gemaakt, waar beide entrees in komen. Dit zo gevormde tussenlid neemt een stuk van de bestaande sporthal - daar waar de entree en de cafetaria zich bevinden - in zich op. Vanuit deze hal zijn alle andere functies makkelijk bereikbaar. Midden in deze ruimte is een balie gedacht met een back-office.

Vanuit de hal zijn de speeltheek en de kinderopvang bereikbaar. De speeltheek en kinderopvang zijn naast elkaar gelegen omdat dit ons inziens een logische koppeling is. De speeltheek ligt nabij het parkeerterrein en

kan ook via een aparte ingang betreden worden. Aan de kinderopvang zit een buitenruimte aan de oostzijde. Die gedeeltelijk ligt onder het overstek van de verdieping daarboven.

Aan de noordzijde van deze verdieping is de fuifzaal gesitueerd. Deze ligt nabij de entree, waardoor het mogelijk is direct vanuit de entreehal in de fuifzaal te komen. Ook is het wellicht te overwegen om de entreehal (gedeeltelijk) bij de fuifzaal te trekken voor speciale gelegenheden. De fuifzaal is op te delen door middel van paneelwanden, waarmee een gangzone en verschillende afgesloten ruimten gecreeerd kunnen worden. Maar ook een volledig open ruimte is mogelijk, wanneer de wanden geheel zijn ingeklapt. Bij de fuifzaal is aan de oostzijde ook een buitenruimte bedacht. Hier is ook een tweede toegang voor de fuifzaal te realiseren. Aan deze fuifzaal is een berging gekoppeld. Hiernaast - ook in de middenzone - komt de verplaatste werkplaats, toegankelijk van buiten aan de oostzijde.

Via de entreehal is ook de bestaande entreehal te bereiken via trappen en een hellingbaan en daarmee ook de bestaande trap die leidt naar de cafetaria. Aan de andere zijde van de hal zijn nog twee trappen getekend, waarvan het zuidelijke trappenhuis voornamelijk als noodtrappenhuis dienst zal doen. Het trappenhuis aan de noordzijde leidt naar de kleedkamers en de nieuwe sportzaal en verder naar boven naar de kantoor- en vergaderruimten. Naast dit trappenhuis is ook de lift gedacht.

Eerste verdieping. De entreehal is grotendeels dubbelhoog. Aan de noordzijde hangt een loopbrug in de hal die dienst doet als verbinding tussen de bestaande eerste verdieping en de nieuwe hal. Aan de zuidzijde is de bestaande cafetaria doorgetrokken naar de nieuwe hal, waardoor een mooi zicht vanuit deze ruimte in beide sportzalen ontstaat. De cafetaria heeft ook een buitenruimte in de vorm van een overdekt terras aan de zuidzijde.

Aan de sportvloer op deze verdieping is een zone gekoppeld met bergingen, kleedkamers en de eerder genoemde cafetaria.

Bovenste verdiepingen. Boven de eerder genoemde zone zijn twee lagen met kantoren en vergaderruimten gedacht. Vanaf de gang heeft men zicht in de sportzaal. Op de tweede verdieping is nog een apart balkon gemaakt voor publiek van de sporthal dat afgescheiden is van de gang van de kantoren. Dit balkon is makkelijk te bereiken via trap of lift aan de noordzijde (dus vanuit de entree) of via de trap aan de zuidzijde (vanuit de cafetaria). Boven deze twee lagen is nog een techniekruimte gedacht.

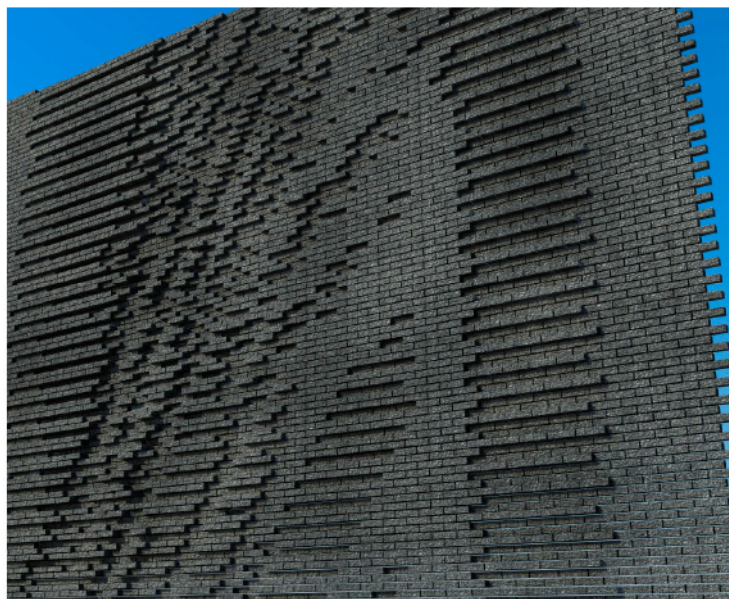
GEVEL

De nieuwbouw bestaat uit twee volumes: één groot volume, waarin bijna alle functies ondergebracht zijn, en een transparant, kleiner tussenlid, waar de beide ingangen zijn. Het grote volume bestaat uit een gesloten gedeelte, waar de sporthal in gesitueerd is en een transparante plint daaronder. Wij stellen voor het gesloten gedeelte

uit te voeren in baksteen. Wij denken hierbij aan een lichte steen, wat aansluit bij de gevel van het bestaande sportgebouw.

Door te spelen met reliëf op specifieke plekken in de bakstenen gevel breken we het monotone karakter van de geheel gesloten gevel. Hiervoor hebben we een systeem bedacht waarbij een bepaalde afbeelding uit de gevel als het ware gespaard kan worden. Door de positie van de stenen ten opzichte van elkaar ontstaat een schaduwwerking, waarmee een afbeelding zichtbaar wordt.

Om dit effect te gebruiken gaan we uit van – ter plaatse van de afbeelding – drie typen stenen. Een standaard formaat (bijvoorbeeld waalformaat), een steen met anderhalve diepte en een steen met een dubbele diepte. Vanuit een gewone bakstenen wand sparen we steeds een steen uit, waardoor het beoogde effect bereikt wordt. Uiteindelijk komen we aan de andere zijde weer uit op een gewoon metselvlak, maar dan iets terugliggend. Om dit effect iets te versterken stellen we voor aan de bovenzijde

een strook door te trekken van de oorspronkelijke wand, die dan dus iets naar voren steekt.

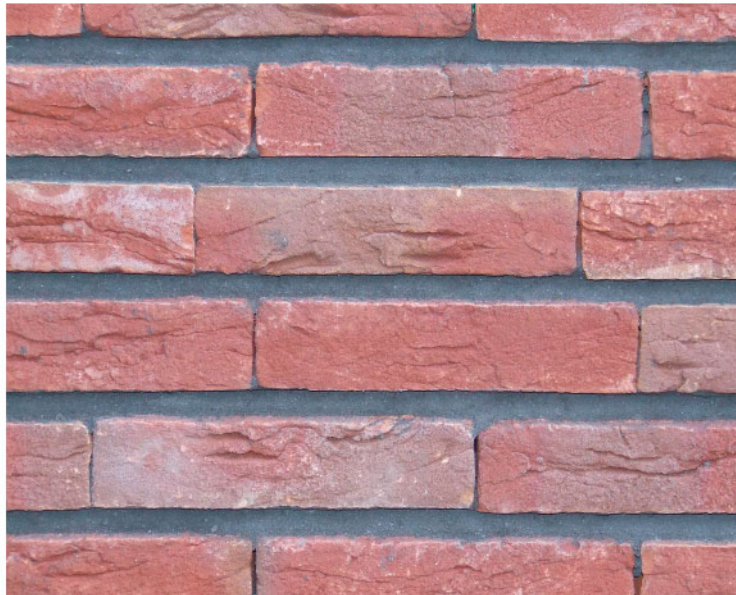
Als afbeelding denken wij aan abstracte beelden, bijvoorbeeld een golfbeweging, maar ook letters (naamgeving) of een grove afbeelding is mogelijk. Van deze opties geven wij enkele voorbeelden in dit boekje. Wij hebben custom-made software ontwikkeld, waarbij een bepaalde afbeelding kan worden omgezet naar een patroon met de drie typen stenen. Zo kan bekeken worden welke afbeelding geschikt is.

DUURZAAMHEID

Een gezonde geest in een gezond lichaam. Dit geldt niet alleen voor de sporters, maar zou ook voor het te bouwen complex aan de Sportlaan kunnen gelden. Zoals de sporter bewust omgaat met zijn lichaam, zo kunnen wij het complex bewust in de omgeving plaatsen. Door een integraal en duurzaam ontwerp te maken is een sportcomplex te realiseren waarbij op alle niveau's rekening wordt gehouden met de omgeving waarin het staat.

De voordelen van een duurzaam gebouwd complex zijn overduidelijk: ze sparen milieu, mens en portemonnee (People, Planet, Profit). Gek genoeg komen ze toch maar mondjesmaat tot stand. De belangrijkste pluspunten zijn een combinatie van elkaar versterkende maatregelen die zorgdragen voor een optimale milieuprestatie en de bezoekers een prettiger verblijf biedt.

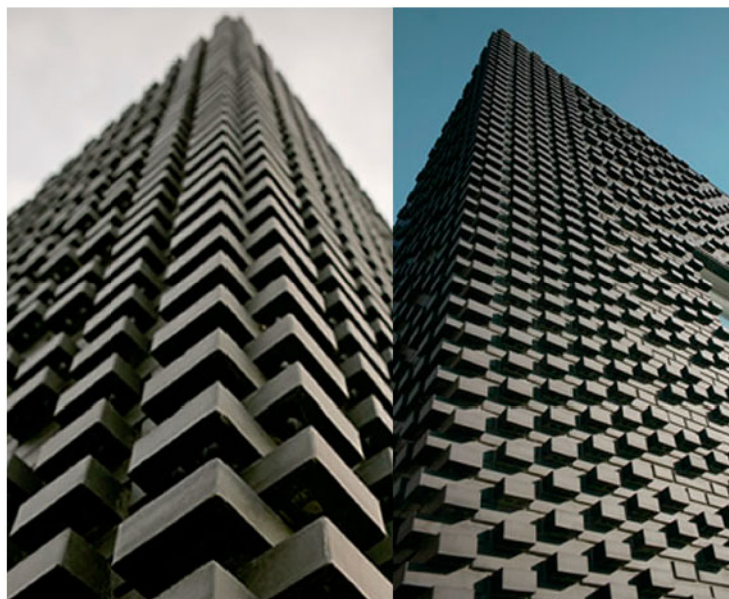
Het feit dat er sprake is van een complex met verschillende gebruikers met een verschillend energiegebruik, heeft het project in zich om te ontwikkelen tot een duurzaam project. Duurzame gebouwen c.q. complexen hebben een lange levensduur en zullen daarom niet gauw onder de sloophamer komen. Vanwege hun flexibiliteit (aanpasbaarheid) voldoen ze ook na lange tijd nog aan de eisen die de gebruikers stellen en kunnen ze van gebruik veranderen. Vanaf de ontwerpfase wordt bij een duurzame ontwikkeling gekozen voor een flexibele indeling, duurzame toxie-vrije her te gebruiken bouwmaterialen (Cradle to Cradle), effectief energiegebruik tijdens de

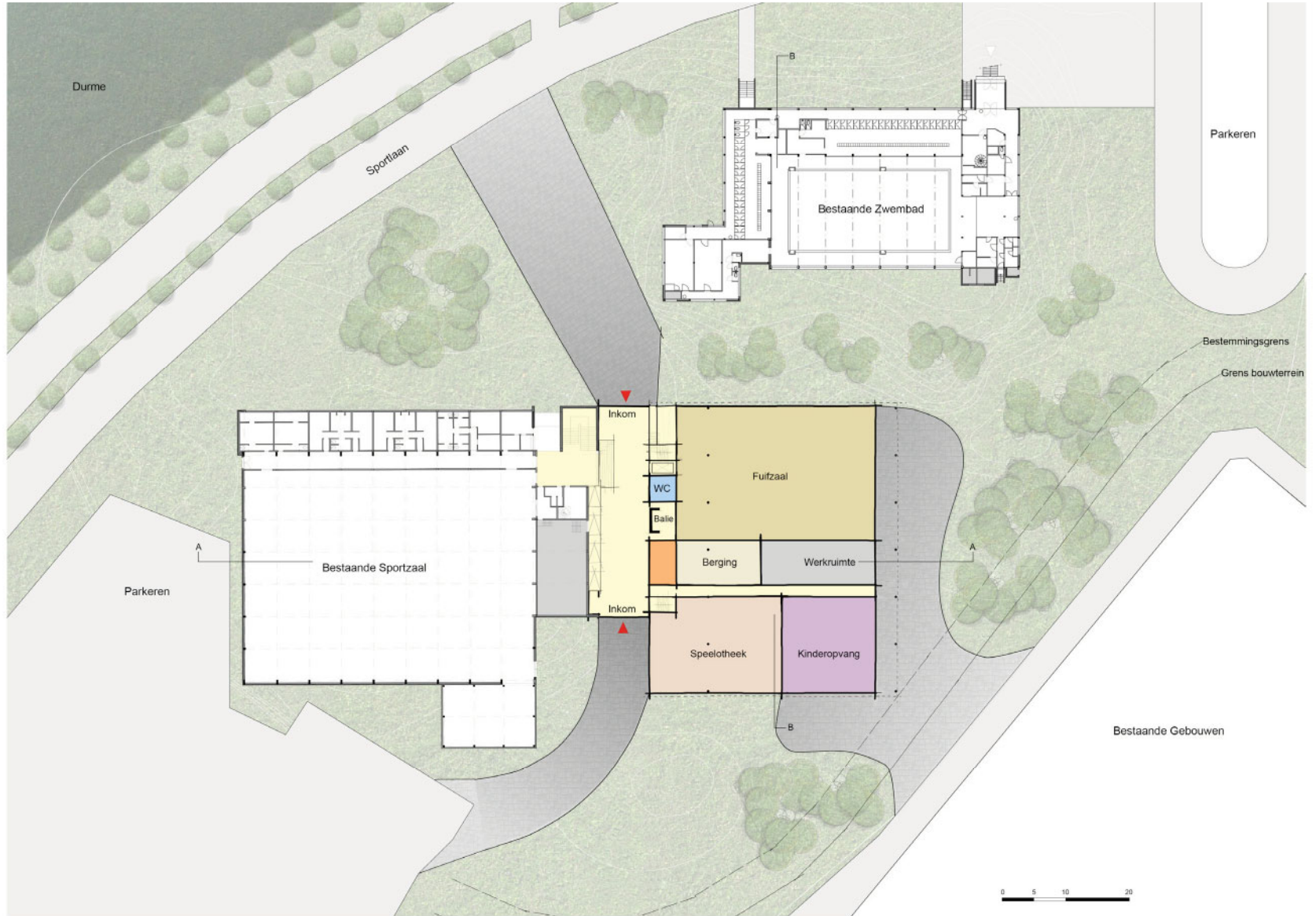
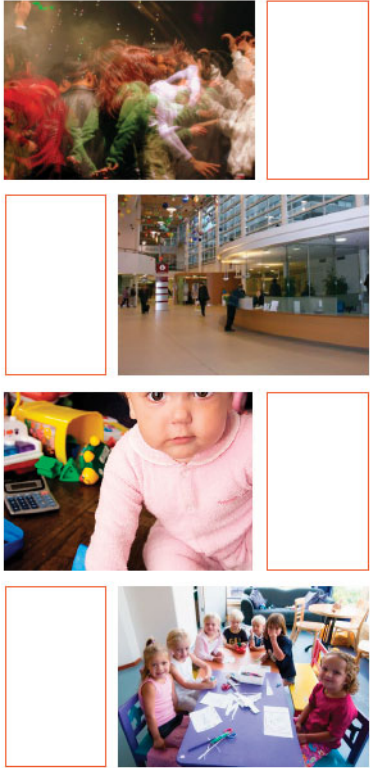

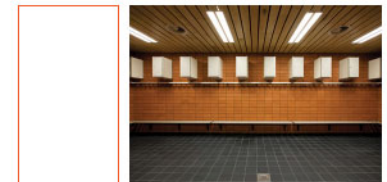
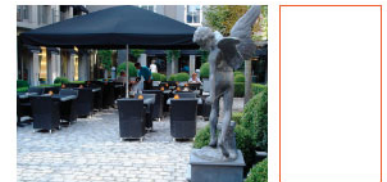
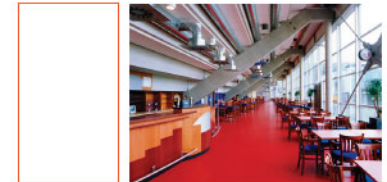
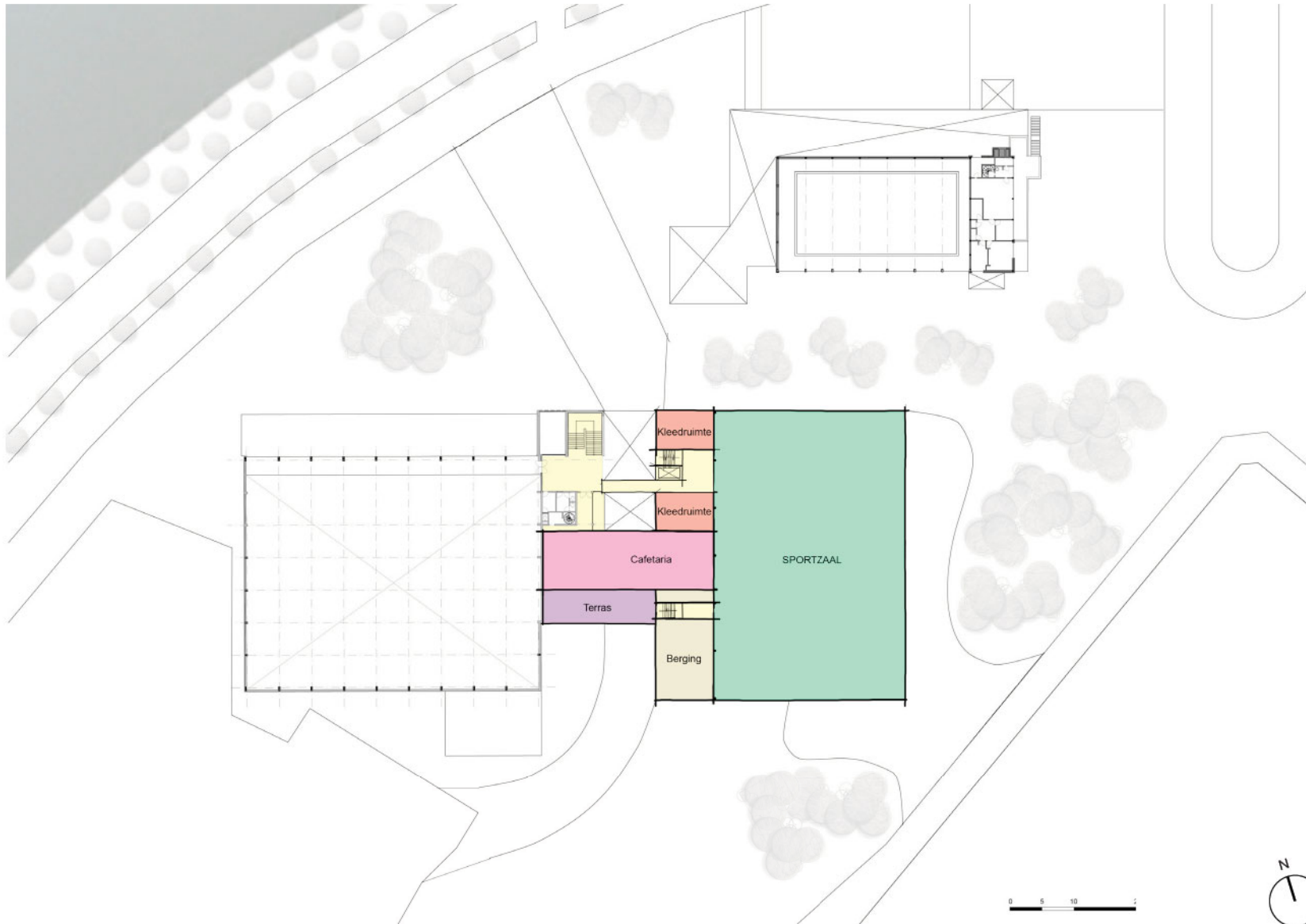

exploitatie door het toepassen van schone energiebronnen en waterbesparende maatregelen, een ontwerp op basis van life-cycle costing (LCC) en last but not least een centrale positie voor de gebruikers door het realiseren van 'goede' architectuur.

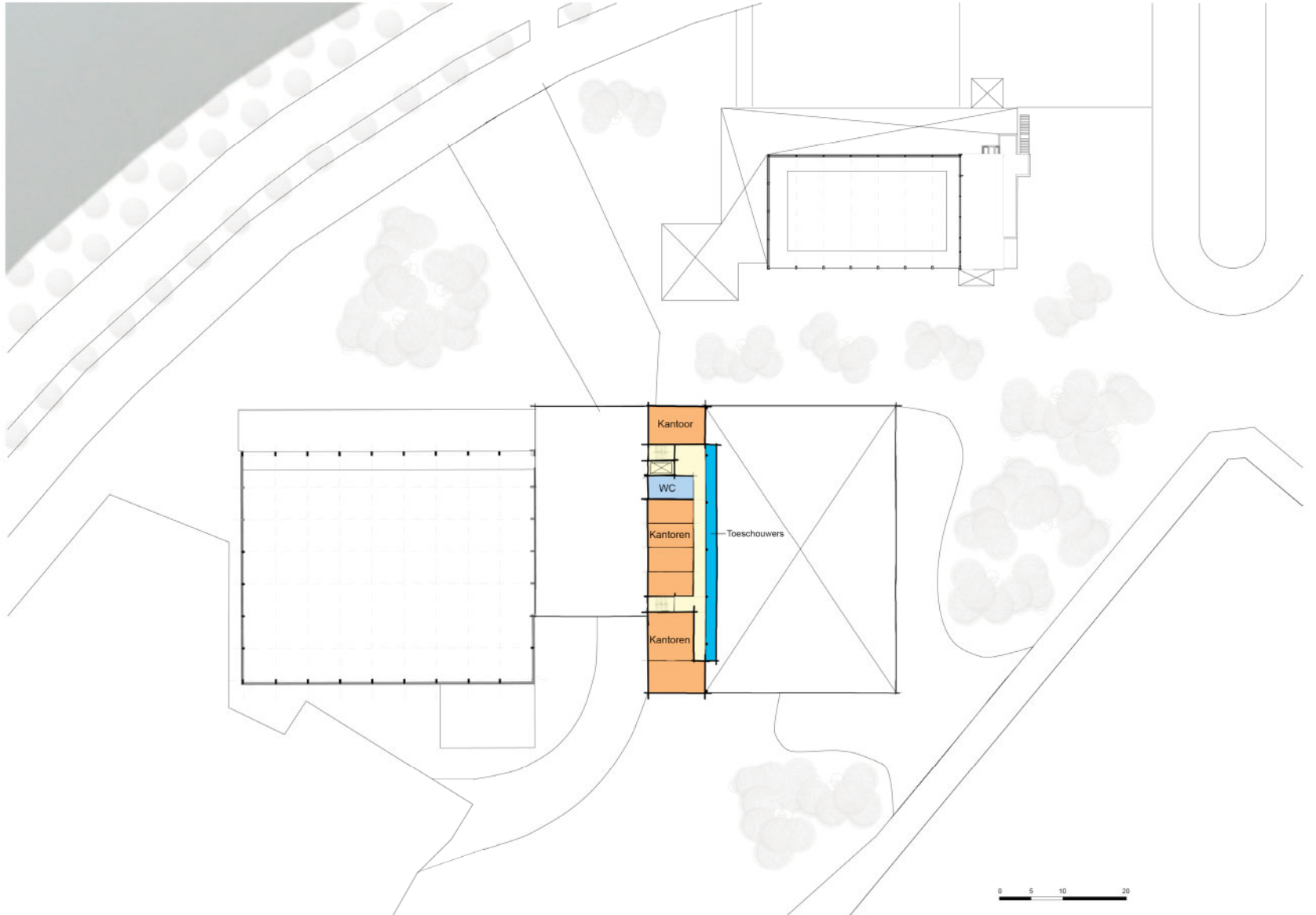
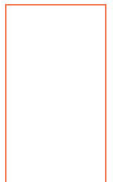
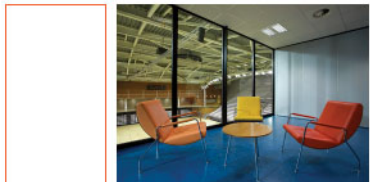
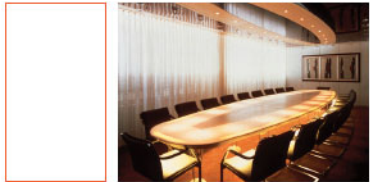
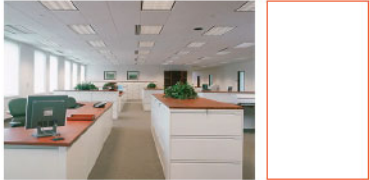
Recycling van bouwmaterialen is een onderwerp wat momenteel in de kinderschoenen staat. Toch zijn hierover de eerste ontwikkelingen al zichtbaar en interessant voor verdere ontwikkeling. Ontwerpen op basis van life-cycle cost boekt goede resultaten bij de huidige geïntegreerde contracten waar ook Maintenance onderdeel van uit maakt. Wanneer de bouw- en exploitatiekosten integraal worden beschouwd, worden andere, vaak duurzamere, beslissingen genomen inzake materiaalgebruik. Een ander aspect van duurzaamheid is de centrale positie van de gebruiker. De architectuur en de daarmee samenhangende beleving van het complex is van groot belang voor een goede exploitatie. Wij dienen te streven naar een complex waar de gebruiker zich thuis voelt, waar het prettig vertoeven is.

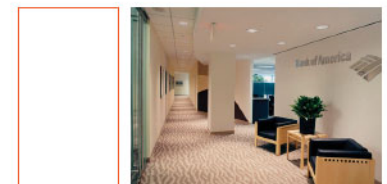
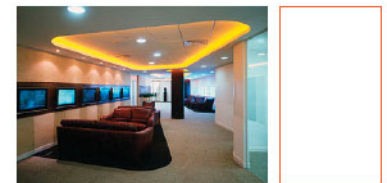
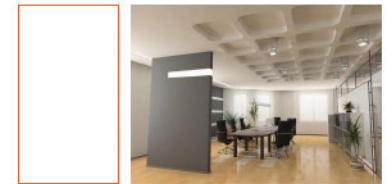
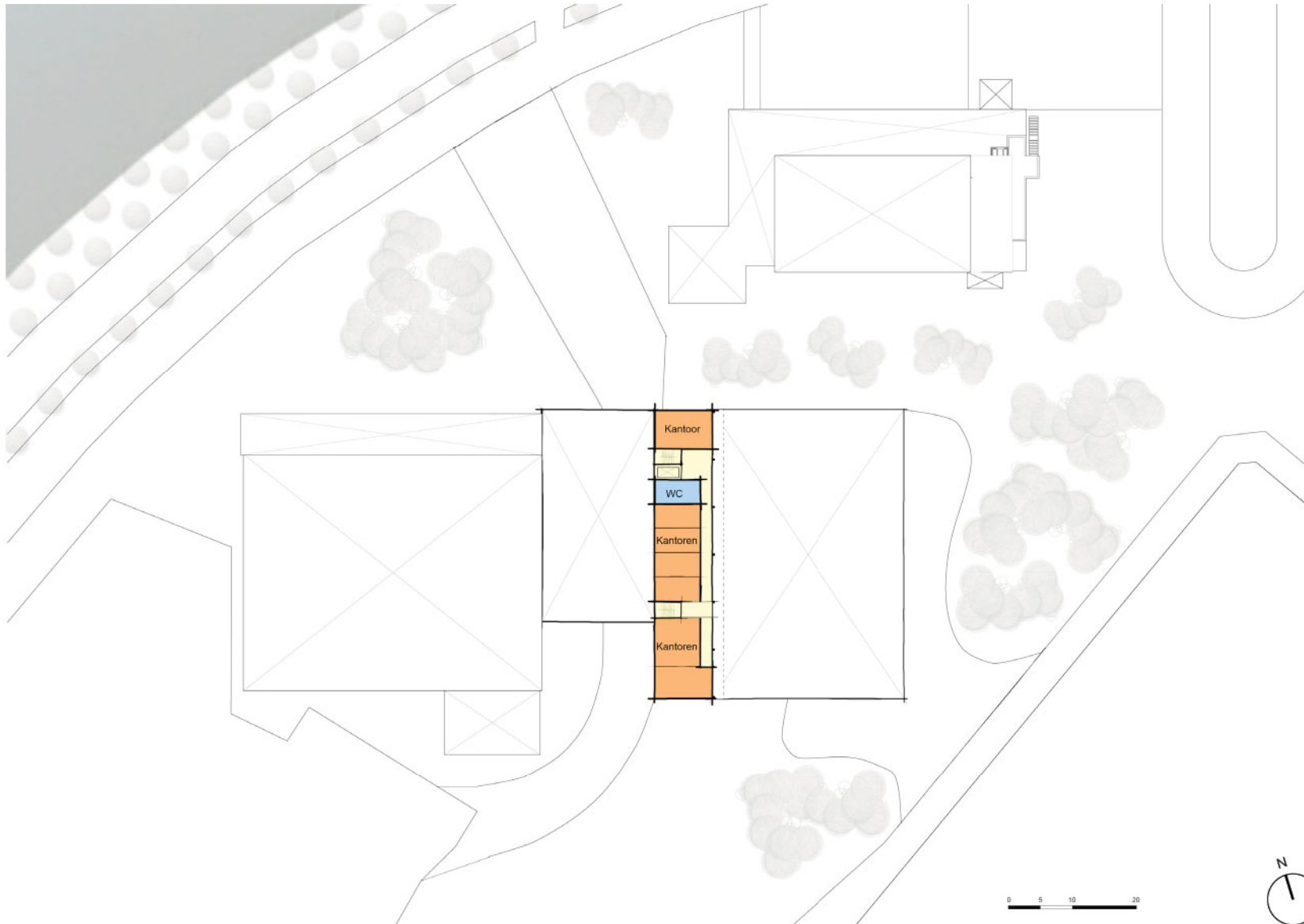

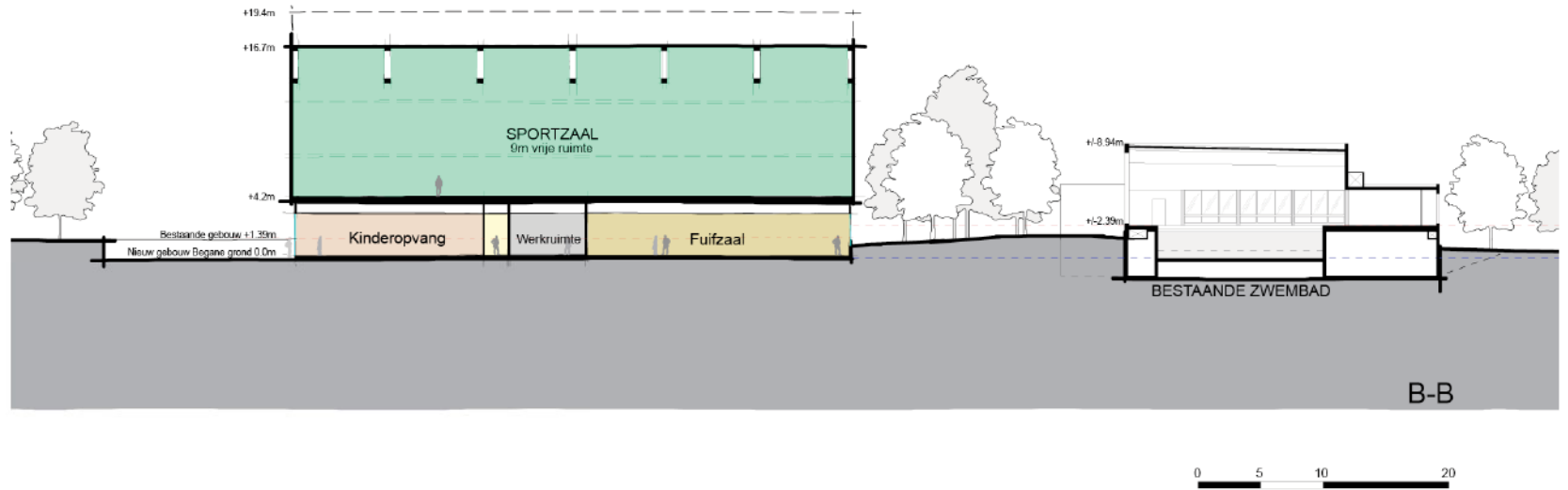
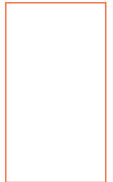
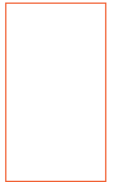

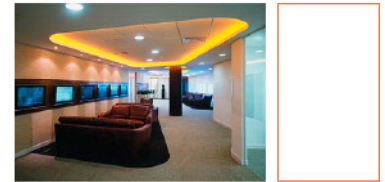
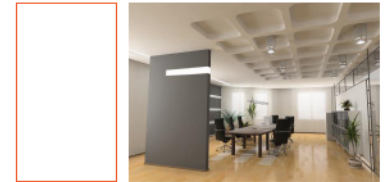
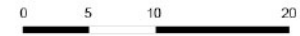
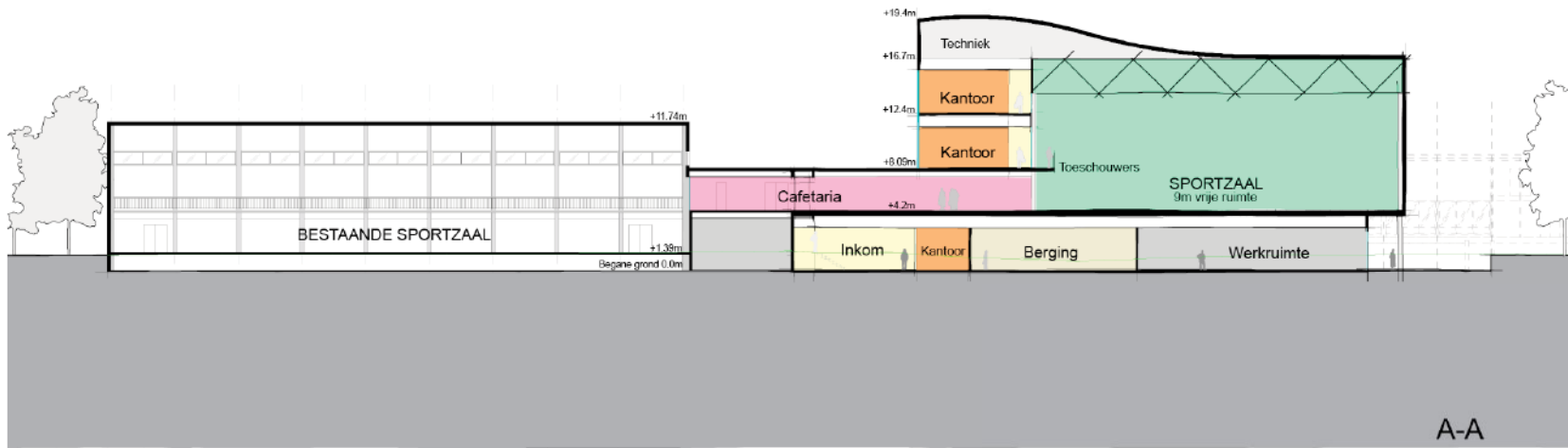

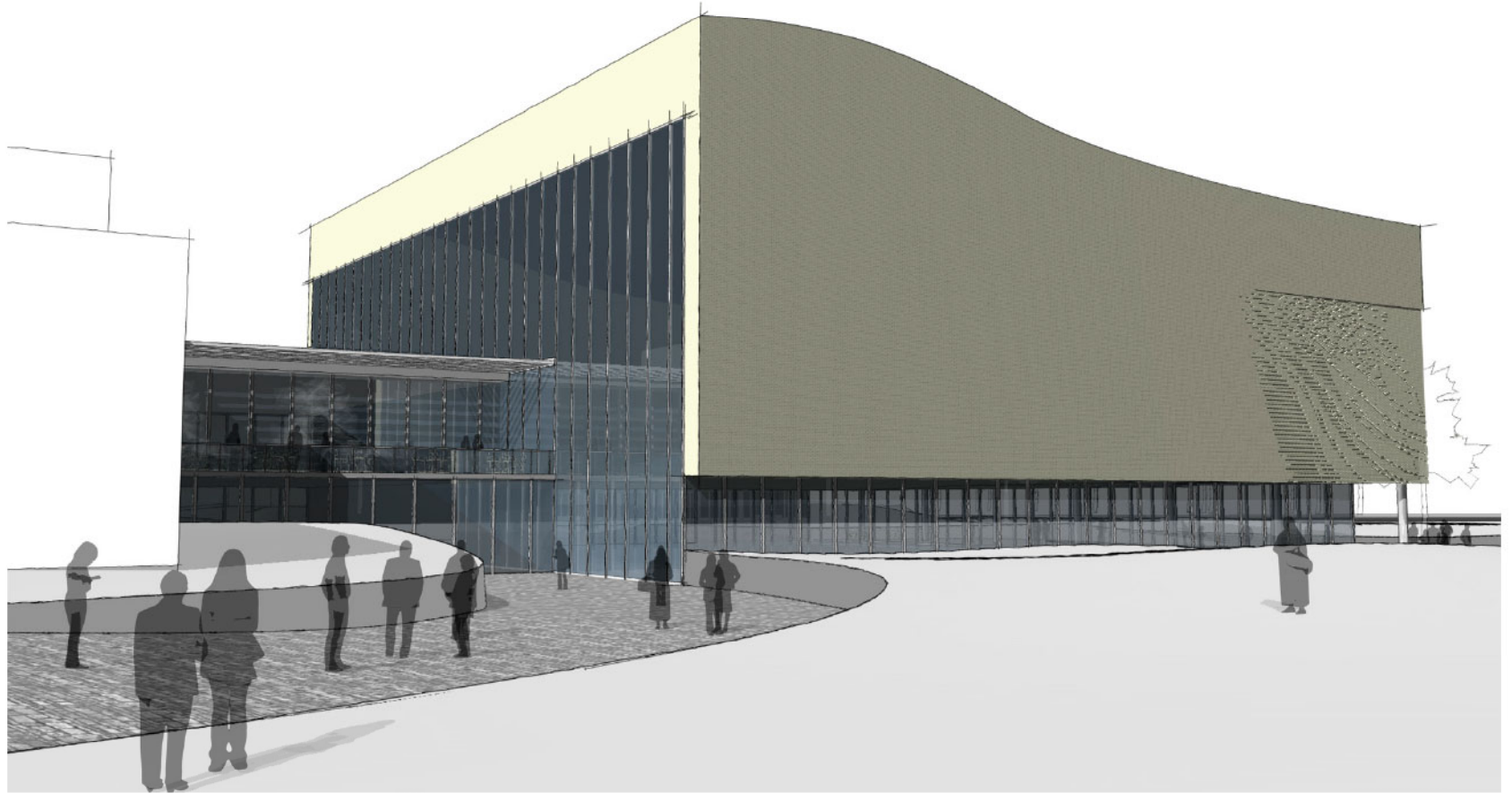
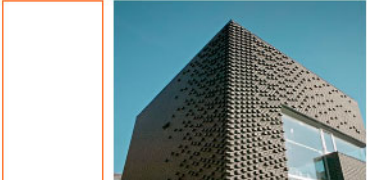

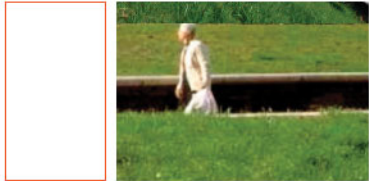
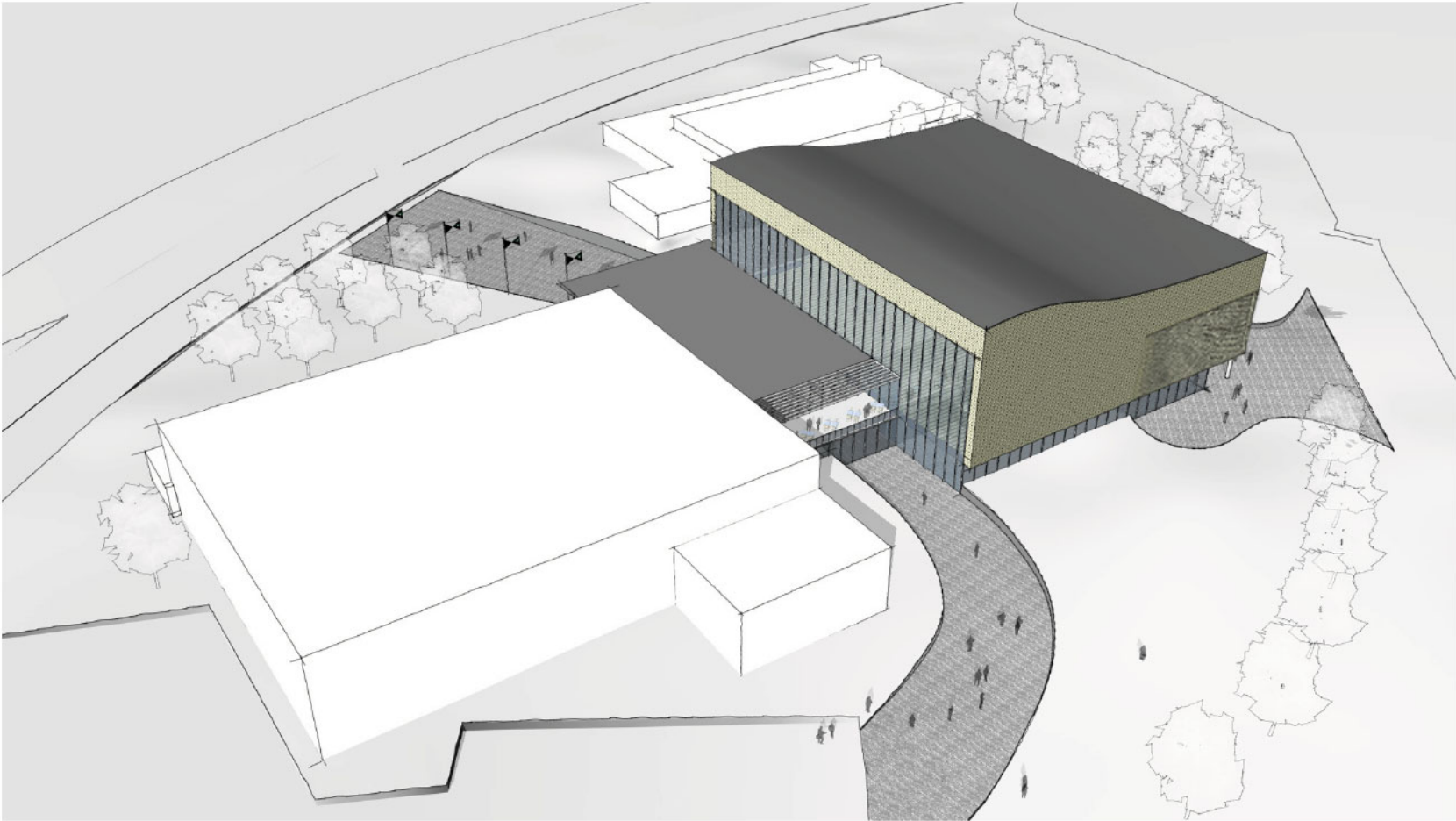
14 DOORSNEDE

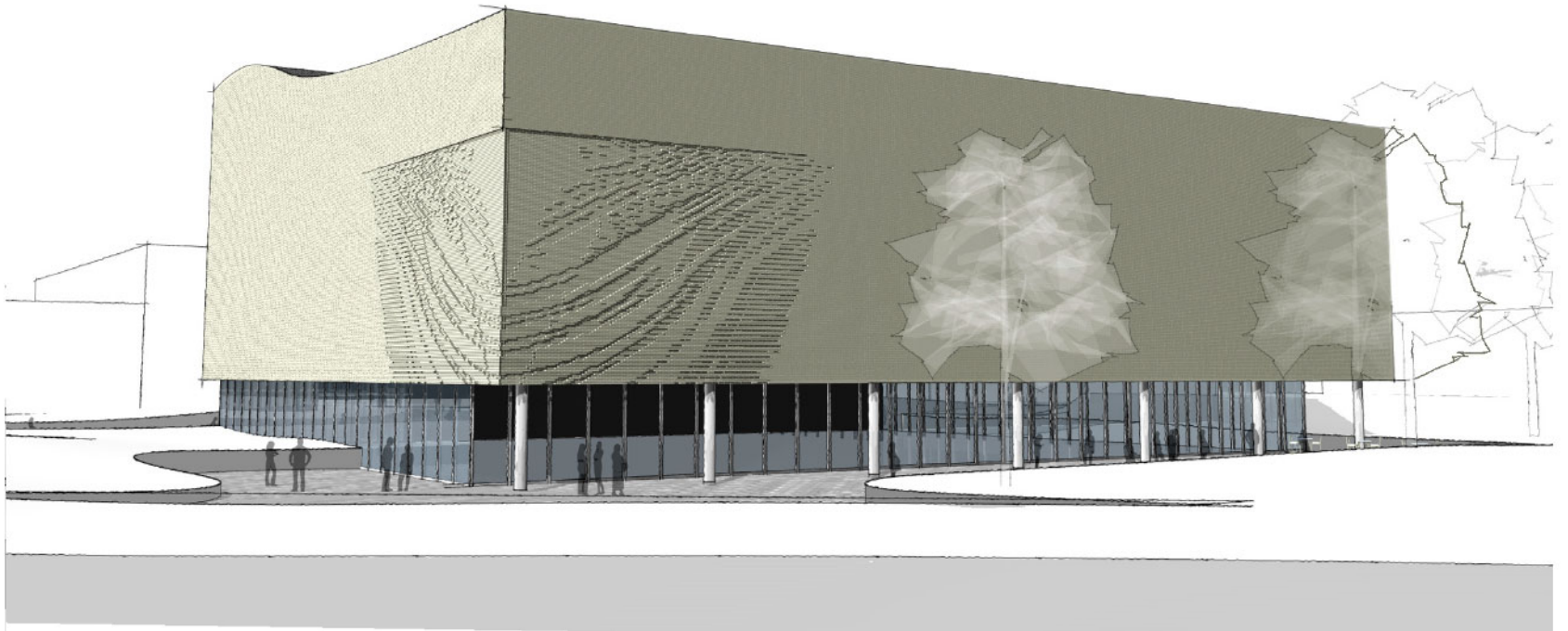

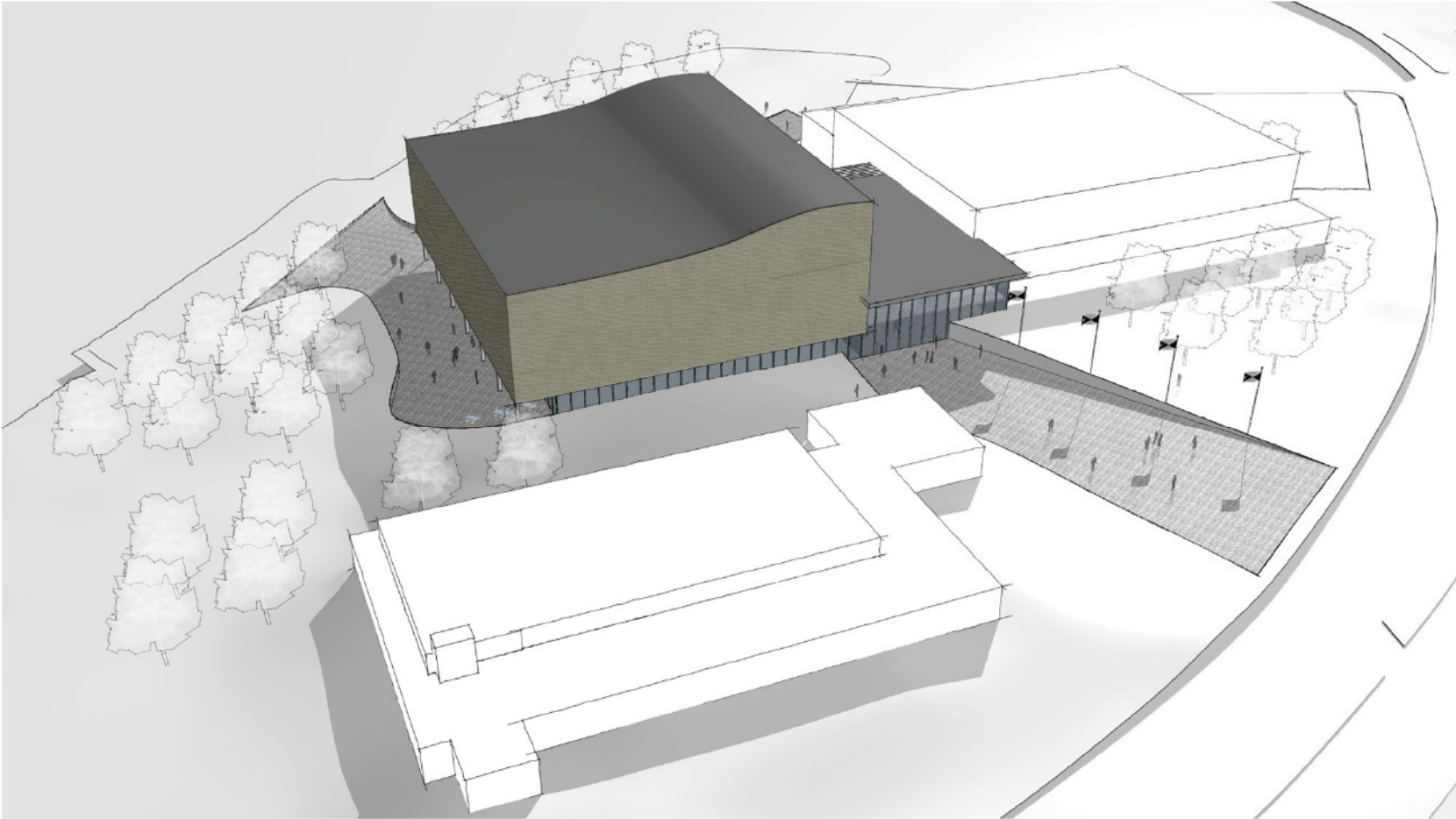

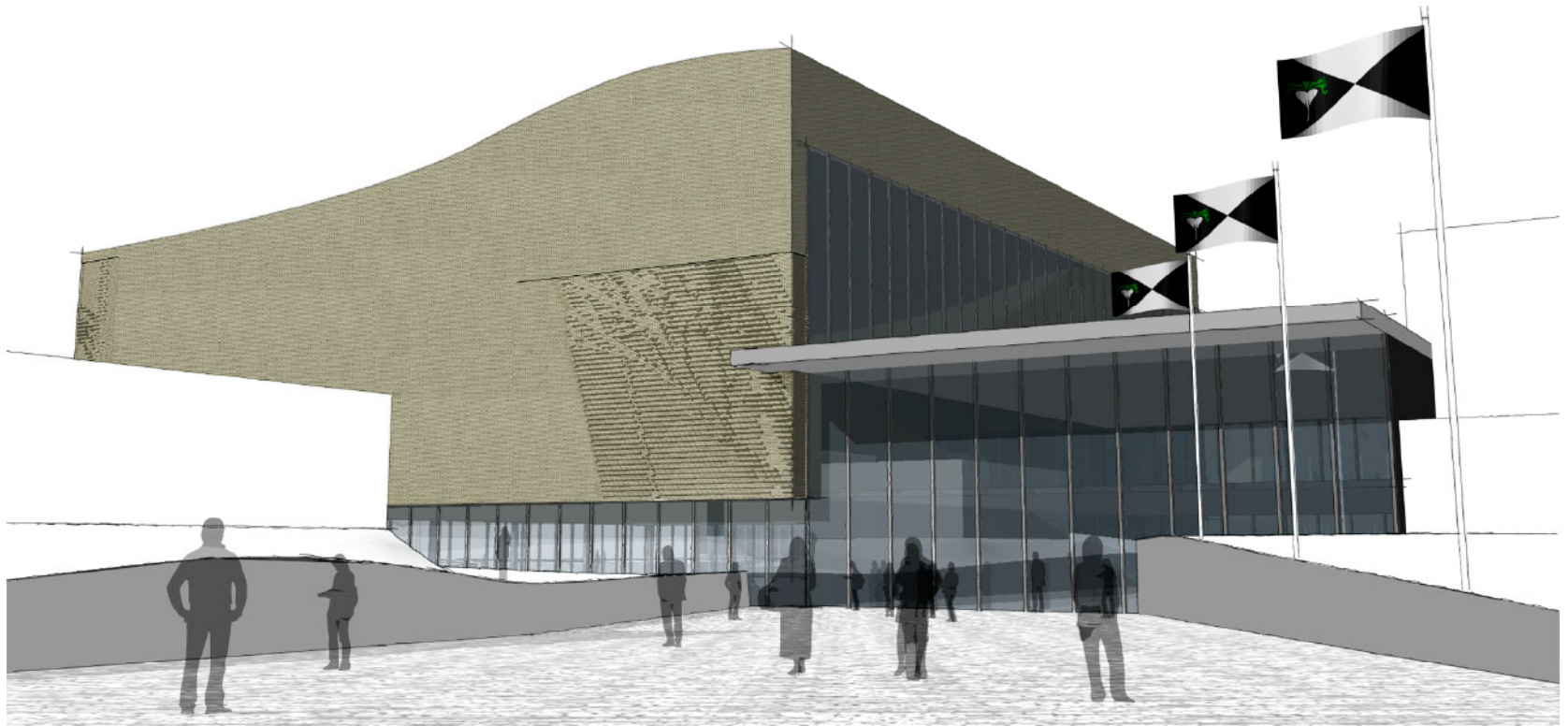
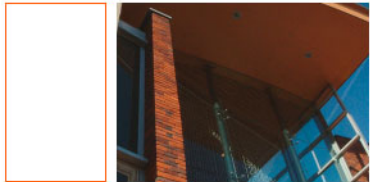
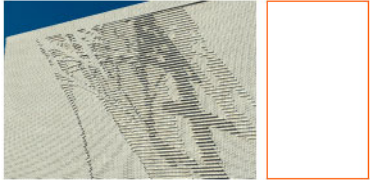

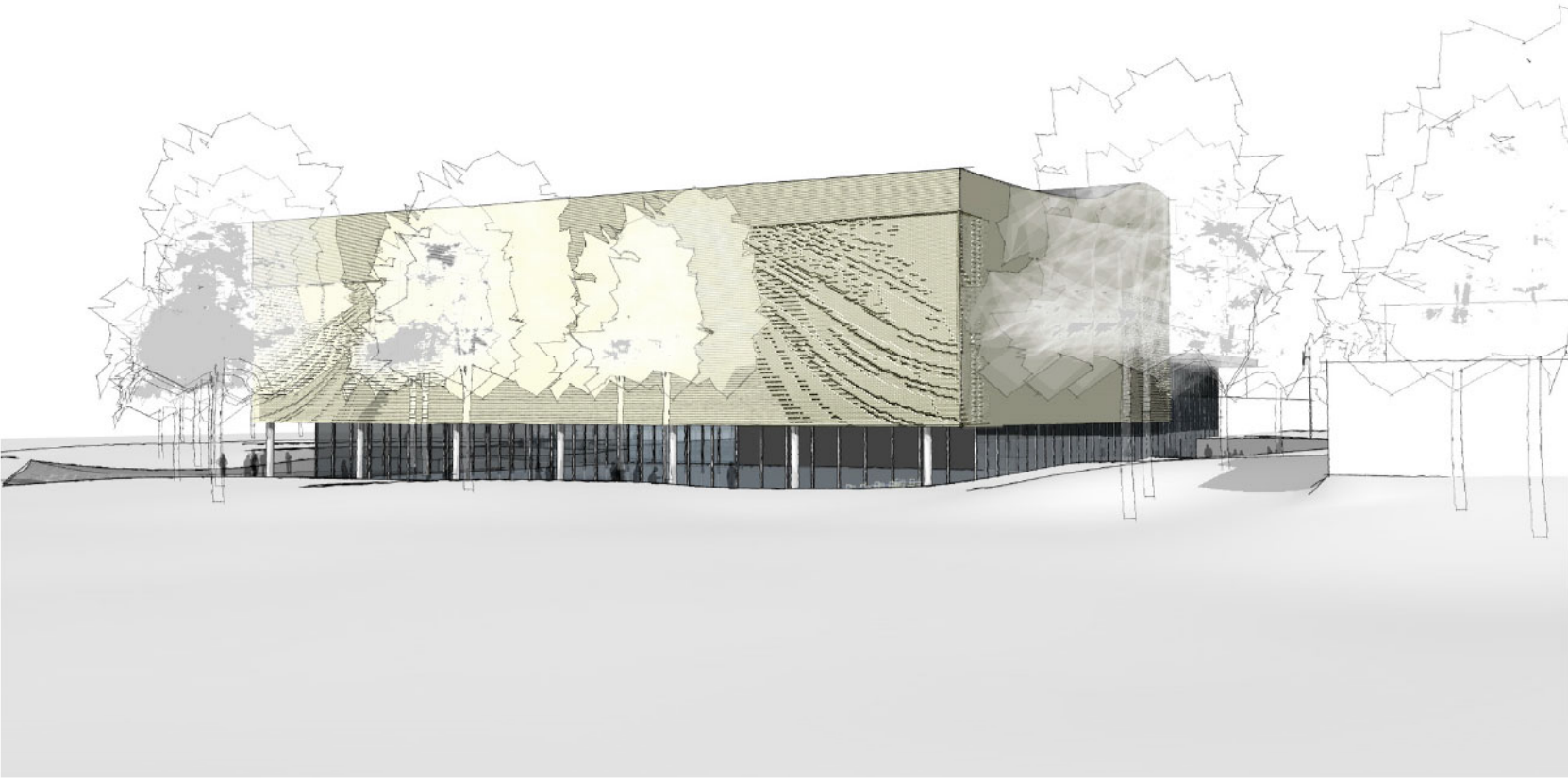

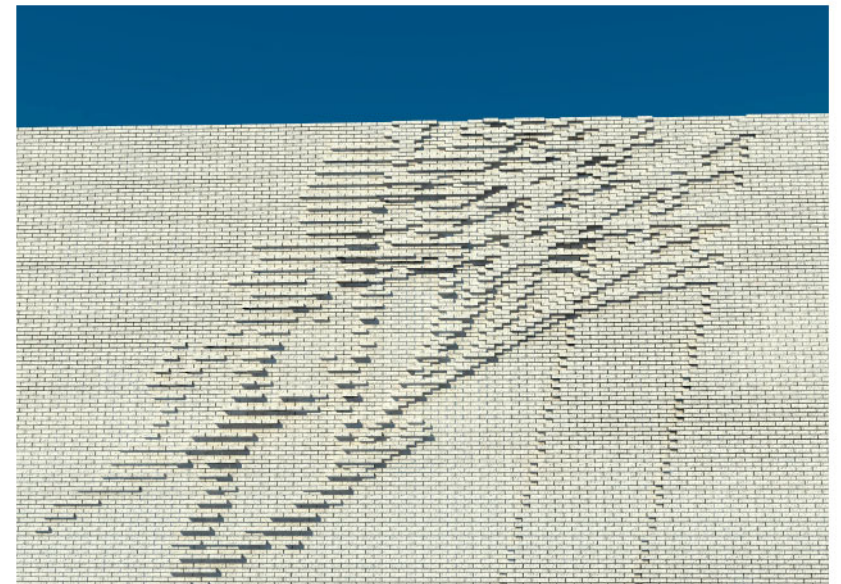
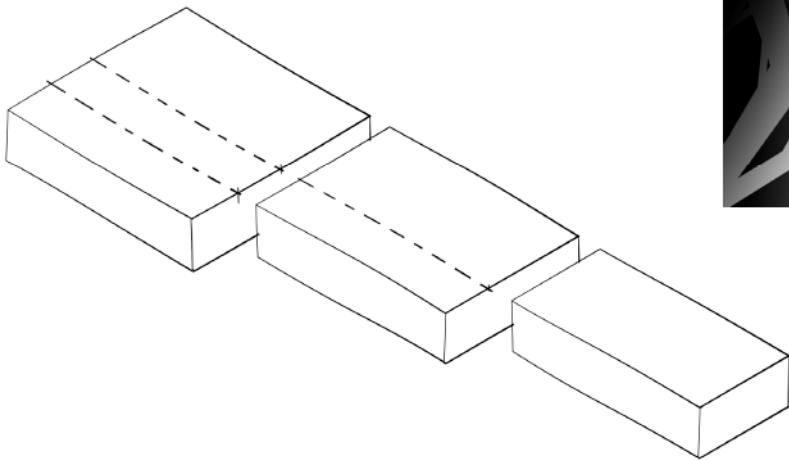
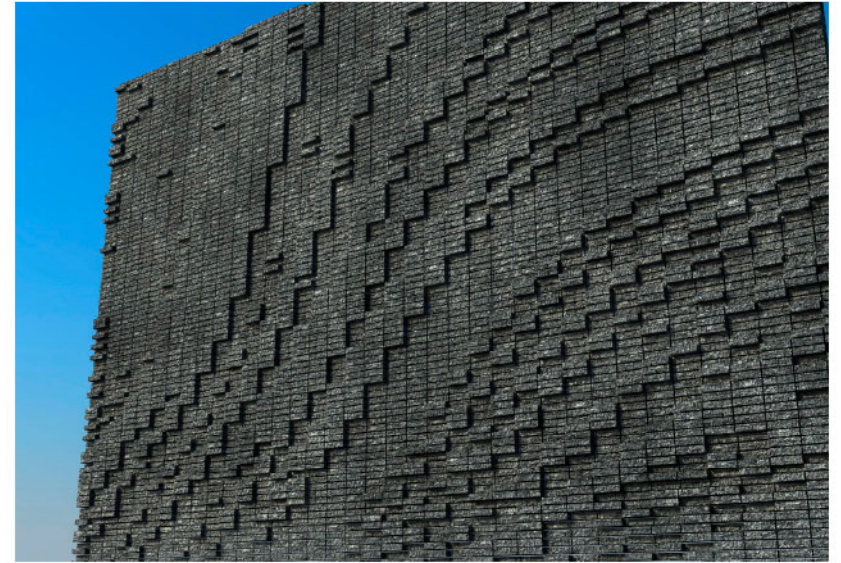
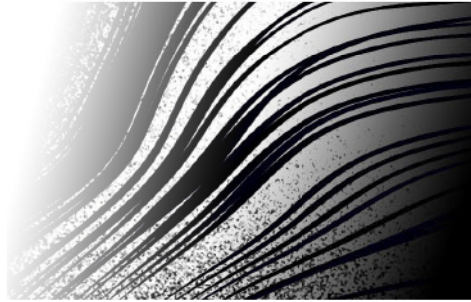

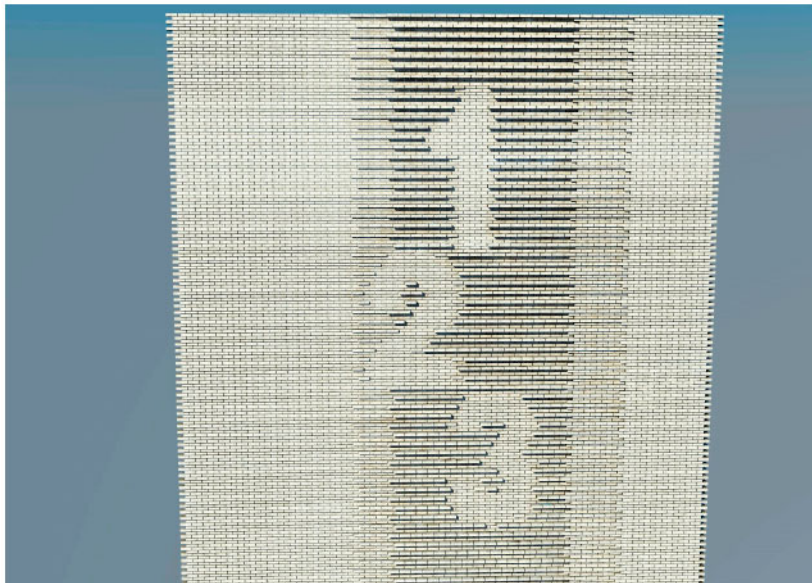
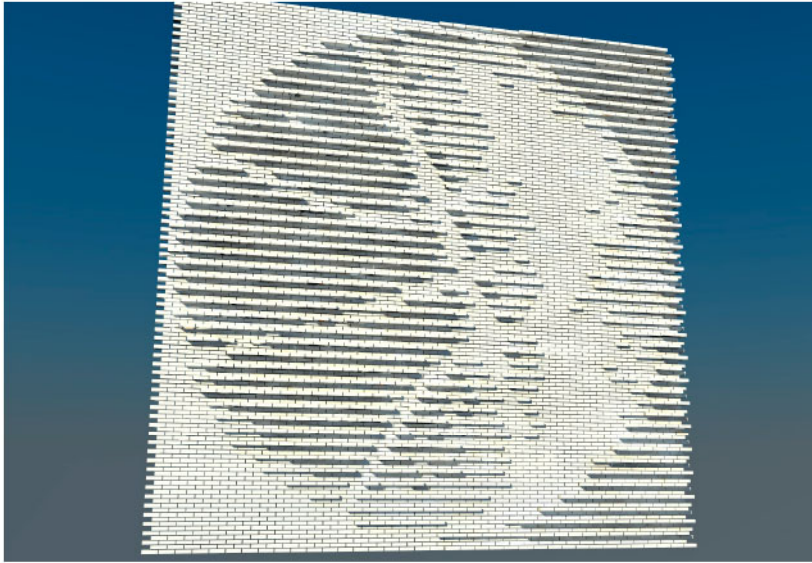

22 GEVELS

Door te spelen met reliëf op specifieke plekken in de bakstenen gevel breken we het monotone karakter van de geheel gesloten gevel. Hiervoor hebben we een systeem bedacht waarbij een bepaalde afbeelding uit de gevel als het ware gespaard kan worden. Door de positie van de stenen ten opzichte van elkaar ontstaat een schaduwwerking, waarmee een afbeelding zichtbaar wordt.

Om dit effect te gebruiken gaan we uit van – ter plaatse van de afbeelding – drie typen stenen. Een standaard formaat (bijvoorbeeld waalformaat), een steen met anderhalve diepte en een steen met een dubbele diepte. Vanuit een gewone bakstenen wand

sparen we steeds een steen uit, waardoor het beoogde effect bereikt wordt. Uiteindelijk komen we aan de andere zijde weer uit op een gewoon metselvlak, maar dan iets terugliggend. Om dit effect iets te versterken stellen we voor aan de bovenzijde een strook door te trekken van de oorspronkelijke wand, die dan dus iets naar voren steekt.

Als afbeelding denken wij aan abstracte beelden, bijvoorbeeld een golfbeweging, maar ook letters (naamgeving) of een grove afbeelding is mogelijk. Van deze opties geven wij enkele voorbeelden in dit boekje. Wij hebben custom-made software ontwikkeld, waarbij een bepaalde afbeelding kan worden omgezet naar een patroon met de drie typen stenen. Zo kan bekeken worden welke afbeelding geschikt is.

